

Forårets konference

med titlen *Integration og komplementaritet* er hovedperson i dette nr. af Gestaltterapeutisk Forum. Det kan synes, at der er længe til 25. maj, men der er al mulig grund til at være opmærksom på konferencen og planlægge deltagelse i den.

Konferencen er mødested for foreningens medlemmer, men den er også i høj grad vores ansigt udadtil, både fordi arrangørerne har arbejdet på at tiltrække foredragsholdere, der har noget at byde på, og – ikke mindst – fordi konferencen er åben for alle interesserede.

Konferencens program findes nemt tilgængeligt på bladets midtersider, og desuden er hovedtalerne portrætteret andetsteds i bladet.

Og nu vi er ved foreningens anliggender: Indlagt i bladet finder I en slip, der minder om, at kontingentet skal betales – husk at betale det beskedne kontingent på 200 kr.!

Bladet har til dette nr. modtaget spørgsmål fra Bjarne Eiby, og spørgsmålene besvares af Jan Tønnesvang og Mikael Sonne. Redaktionen modtager meget gerne spørgsmål fra medlemmerne og vil altid søge at få dem forsvarligt besvaret.

Til dette nr. har to af redaktionens medlemmer lavet en lille appetizer på Barbara og Frank Staemmlers kritik af Fritz Perls' forståelse af vredens dynamik – vi planlægger at udbygge gennemgangen af kritikken i næste nr., og vi modtager meget gerne kommentarer til appetizeren.

integrationkomplementaritetintegrationkomplementaritetin-
tegrationkomplementaritetintegrationkomplementaritetin-
tegrationkomplementaritetintegrationkomplementari-
tetintegrationkomplementaritetintegrationkomplementa-
ritetintegrationkomplementaritetintegrationkomplemen-
taritetintegrationkomplementaritetintegrationkompleme

Spørgsmål til bladet

- om evidens og kognitiv terapi

Fra Bjarne Eiby

For nylig har alle psykologer med ydernummer modtaget en slags direktiv fra Sundhedsstyrelsen, hvor der blandt andet står, at kognitiv terapi eller interpersonel terapi skal være første valg med klienter, der er henvist på grund af depression. Det kan man mene meget om. Og det gør jeg så også. Men lad det nu ligge. Jeg er dog nysgerrig på et par spørgsmål, som jeg håber en eller anden i dette forum vil svare på.

Først og fremmest kunne jeg tænke mig at vide noget om, hvordan gestaltterapien forholder sig til evidensbegrebet; herunder om der er kendskab til en eller anden forskning i metodens effekt, og om gestaltterapien overhovedet opererer med at (kunne) måle effekt af terapien.

Spørgsmålet kommer dels af generel nysgerrighed fra min side, dels netop i lyset af det i hvert fald i visse kredse stigende krav om evidens. Et krav, som for eksempel mange læger formidler videre til deres patienter, når de siger, at de skal opsøge en psykolog/terapeut, der benytter sig af kognitiv terapi. Og muligvis også et krav, som politikere hurtigt vil tage til sig, fordi "der må jo være evidens for det, vi som samfund betaler for".

Og apropos kognitiv terapi så er nyeste skud inden for denne retning jo den såkaldte ACT (acceptance and commitment therapy/training). Den har efter sigende en del forskningsmæssig belæg og tilfredsstillende derfor folk, der ligger under for evidensspøgelset.

Det forunderlige ved den retning er, at så meget af dens hovedidé tilsyneladende er ren gestaltterapi eller i det mindste eksistentialisme. I hvert fald forholder den sig til fænomenologien. Den forsøger ikke at ændre noget. Den forsøger at få mennesket til så at sige at træde i eksistens ved at turde rumme de følelser

og tanker, der nu engang er. Den tror ikke på hurtige "værktøjsløsninger". Dette er selvfølgelig en (alt for) kort, upræcis og ufuldstændig version af ACT.

Men mit spørgsmål til en, der både kender ACT og gestaltterapien godt, er dels, hvad forskellen er, dels hvad gestaltterapien eventuelt – om overhovedet – kan bruge det til, at der her åbenbart er en terapeutisk retning, der påberåber sig evidens på basis af en tilgang, der på mange måder er god gammeldags fænomenologisk gestaltterapi?

integrationkomplementaritetintegrationkomplementaritetin-
tegrationkomplementaritetintegrationkomplementaritetin-
tegrationkomplementaritetintegrationkomplementari-
tetintegrationkomplementaritetintegrationkomplementa-
ritetintegrationkomplementaritetintegrationkomplemen-
taritetintegrationkomplementaritetintegrationkomple-
mentaritetintegrationkomplementaritetintegration-
komplementaritetintegrationkomplementaritetintegration-
komplementaritetintegrationkomplementaritetintegrationkomple-
mentaritetintegrationkomplementaritetintegrationkomple-
mentaritetintegrationkomplementaritetintegrationkompleme

Svar til Bjarne Eiby

Fra Jan Tønnesvang og Mikael Sonne

Kære Bjarne, det er jo et par gode spørgsmål du stiller. Vi svarer på dem i rækkefølge

Spørgsmål 1

Først og fremmest kunne jeg tænke mig at vide noget om, hvordan gestaltterapien forholder sig til evidensbegrebet; herunder om der er kendskab til en eller anden forskning i metodens effekt, og om gestaltterapien overhovedet opererer med at (kunne) måle effekt af terapien. Spørgsmålet kommer dels af generel nysgerrighed fra min side, dels netop i lyset af det i hvert fald i visse kredse stigende krav om evidens. Et krav, som for eksempel mange læger formidler videre til deres patienter, når de siger, at de skal opsøge en psykolog/terapeut, der benytter sig af kognitiv terapi. Og muligvis også et krav, som politikere hurtigt vil tage til sig, fordi "der må jo være evidens for det, vi som samfund betaler for".

Som svar på spørgsmålet om evidens i gestalt bringer vi nedenfor et lille uddrag fra vores bog "Integrativ Gestalt Praksis: kompleksitet og helhed i arbejde med mennesker", hvor vi berører emnet.

I bogen, som udkommer på Hans Reitzels Forlag i november, kan du læse mere om den sammenhæng, vi bringer vores evidensrefleksion i (Sonne & Tønnesvang, 2012). Det er en sammenhæng, hvor vi med en differentieret forståelse af forholdet mellem kvalitativ og kvantitativ forskningsmetodik diskuterer problemet ved, at evidensforskning stort set begrænser sig til kvantitativ metodik. Med den fremvoksende *mixed methods* tilgang indenfor den almene psykologiske forskning (Tashakkori & Teddlie, 1998; Tashakkori & Creswell, 2007) peger vi på følgende:

”Kritikken (af evidensforskningen i psykoterapi) består i, at den ensidige forskningsmetodologi, som det fordrer, medfører en oversimplificering af de komplekse sammenhænge som psykoterapi beskæftiger sig med (Beutler 2009). Det er nemlig først og fremmest afgrænsede terapeutiske interventioner og metoder, som lader sig beskrive og definere, og som det derfor er muligt at måle effekten af.

Uanset om der er aspekter af de teknikker, som man anvender i en gestalttilgang så som ”tostole-arbejde”, der vil kunne valideres som evidensbaseret, så er det muligt, at det på så snævert et grundlag, som man opererer med i evidensforskningen, vil forblive vanskeligt at måle og veje en tilgang som gestalt, bl.a. fordi de specifikke metodiske strategier hver eneste gang vil være forskellige afhængigt af konteksten og gestaltpraktikerens professionelle dømmekraft.

Hvis vi med disse forbehold alligevel ser på evidensbaserede studier af gestaltterapi, kognitiv terapi og kognitiv adfærdsterapi, så findes der faktisk studier, der viser, at gestaltterapi præsenterer mindst lige så lovende resultater som de (mere evidensundersøgte) kognitive tilgange (Strümpfel, 2004).

Blandt andet fandt Beutler et al. (1991), at gestaltterapi udkonkurrerede kognitiv terapi i behandlingen af deprimerede personer. Johnson og Smith (1997) fandt, at i behandlingen af fobier, fungerede gestaltteknikken med den tomme stol og kognitiv desentization lige godt sammenlignet med en ikke behandlet gruppe, og at gestaltgruppen i modsætning til desentizationgruppen indikerede forskellige fordele, som gik udover terapiens direkte fokus.

Watson (2006) sammenlignede 40 klienter, der var klassificeret som havende enten godt eller dårligt udbytte af henholdsvis kognitiv adfærdsterapi og manualiseret gestaltterapi og viste, at de gode respondenter på begge terapeutiske tilgange udviste større grad af evne til emotionel bearbejdning, og at de klienter, som havde modtaget gestaltterapi, endte med at udvise større

evne til emotionel bearbejdning, end de der havde modtaget kognitiv terapi.

Endelig har man i det klassiske sammenlignende studie af Johnson & Greenberg (1985) påvist, at kognitiv adfærdsterapi og gestalttilgange har lige gode resultater, og at der er en fordel ved gestaltterapi, som ikke optræder ved kognitiv terapi, nemlig at de, der modtager gestaltterapi, fortsætter med at blive bedre efter afslutningen af terapien snarere end blot at opretholde fremskridtet fra terapien. Dette sidste kan netop formodes at være et resultat af gestaltterapiens fokus på det procedurale hukommelsesniveau.

I forlængelse heraf påpeger Folensbee (2007), at sensoriske systemer og den del af hukommelsen, som er indlejret i disse, bliver mere stimuleret via gestalt end via terapitilgange, der fokuserer mere på intellektuel analyse:

‘By emphasizing sensory systems, emotions, and direct connections to motor action, change is encouraged with less emphasis on the frontal, declarative systems than other therapies. Primary integration centers seem likely to be highly active during Gestalt therapy experiences, while frontal/hippocampal declarative integration systems seem likely to be less active during intense experiences. Complex neural network patterns are presumed to be activated through implicit connections more than through declarative, explicit decisionmaking. The resolution of incongruence between declarative awareness of implicit processes is facilitated through Gestalt experiences in therapy. Integration of implicit and explicit processing is assumed to lead to the development of explicit decisions that are more effective because they incorporate implicit processing.’

Folensbee 2007, p 164-165

Det er denne (indlejret i den implicite hukommelse) procedurale parathed til at udføre og til at give mening til tingene på en bestemt måde – den procedurale gestaltningsparathed – som vi

søger at påvirke, når vi indenfor gestalt arbejder med at skabe forandring.”

Spørgsmål 2

Og apropos kognitiv terapi så er nyeste skud inden for denne retning jo den såkaldte ACT (acceptance and commitment therapy/training). Den har efter sigende en del forskningsmæssig belæg og tilfredsstillende derfor folk, der ligger under for evidensspøgelset. Det forunderlige ved den retning er, at så meget af dens hovedidé tilsyneladende er ren gestaltterapi eller i det mindste eksistentialisme. I hvert fald forholder den sig til fænomenologien. Den forsøger ikke at ændre noget. Den forsøger at få mennesket til så at sige at træde i eksistens ved at turde rumme de følelser og tanker, der nu engang er. Den tror ikke på hurtige "værktøjsløsninger". Dette er selvfølgelig en (alt for) kort, upræcis og ufuldstændig version af ACT. Men mit spørgsmål til en, der både kender ACT og gestaltterapien godt, er dels, hvad forskellen er, dels hvad gestaltterapien eventuelt – om overhovedet – kan bruge det til, at der her åbenbart er en terapeutisk retning, der påberåber sig evidens på basis af en tilgang, der på mange måder er god gammeldags fænomenologisk gestaltterapi?

Dit andet spørgsmål er også et interessant spørgsmål. Det virker som om, der er mange paralleller mellem ACT og Gestalt. Vi har en lille anekdote om dette fra vores kollega Todd Burley fra GATLA. Da Steven Hayes (skaberen af ACT) blev spurgt om det samme som du spørger om, af en Todds ph.d studerende, svarede han med sit skælmske smil: where do you think I took it from ☺”.

Det, der er vigtigt her, det er imidlertid at være opmærksom på, hvordan vi indenfor gestalt også kan lære af de strategier, de bruger til at udfolde og udbrede deres tilgang. En af de ting, som vi kan lære af ACT folkene, det er at systematisere delaspekterne i gestalt på en måde, så det kan dokumenteres, hvad det er, man

faktisk gør – hvilket er en forudsætning for, at der kan laves evidensforskning. Så det er bare med at komme i gang.

En anden af de personer, som med stor succes har ”snuppet” centrale ting fra gestalt og anvendt det ind i nye kontekster, er Scott Kellogg, der er elev af Jeffrey Young, og som arbejder på New York Universitet. Scott gør raffineret brug af tostolearbejde i skemafokuseret kognitiv terapi. På den måde producerer også han evidens – for tostolearbejde, men jo ikke for gestalt i sin helhed.

Vi kan fortælle, at vi har inviteret Scott Kellogg til at være en af hovedtalerne på vores næste gestalt konference, som bliver holdt den 25. maj på Aarhus Universitet. Vi håber, at både du – Bjarne – og alle i andre i Forum, der måtte have lyst, dukker op og deltager i de diskussioner med Scott, med hinanden og med de andre talere, som vi skal have denne dag.

Referencer:

Beutler, L.E. (2009). Making science matter in clinical practice: Redefining psychotherapy. I: *Clinical Psychology: Science and Practice*, 16, 3, 301-317.

Folenbee, R.W. (2007). *Neuroscience of Psychological Therapies*. Cambridge University Press.

Johnson, S., & Greenberg, L. (1985): Emotionally focused couples therapy: An outcome study. *Journal of Marital and Family Therapy*, 11, 313-317.

Johnson, S. & Smith, E.W.L. (1997): Gestalt empty chair dialogue versus systematic desensitization in the treatment of a phobia. *Gestalt Review*, 1, 150-162.

Kellogg, S.H. (2007). Transformational chairwork: Five ways of using the therapeutic dialogues. NYSPA Notebook, 19 (4), 8-9.

Sonne, M. & Tønnesvang, J. (2012). *Integrativ Gestalt Praksis. Komplexitet og helhed i arbejdet med mennesker*. København: Hans Reitzel.

Strümpfel, U. (2004): Research on gestalt therapy. *International Gestalt Journal*, 27(1), 9–54.

Tashakkori, A. & Creswell, J. W. (2007). The new era of mixed methods. *Journal of Mixed Methods Research*, 1 (1), 3-7.

Tashakkori, A. & Teddlie, C. (1998). *Mixed methodology: combining qualitative and quantitative approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage

Watson (2006): Clients' emotional processing in psychotherapy: A comparison between cognitive, behavioral, and process-experiential therapies. *Journal of consulting and Clinical Psychology*, 74, 152-159.

Mange gode hilsner,
Jan Tønnesvang & Mikael Sonne

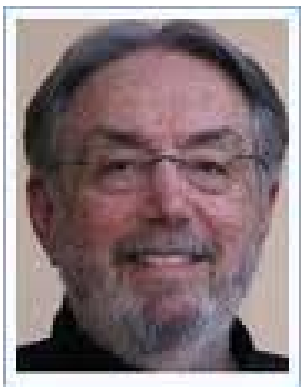
integrationkomplementaritetintegrationkomplementaritetin-
tegrationkomplementaritetintegrationkomplementaritetin-
tegrationkomplementaritetintegrationkomplementari-
tetintegrationkomplementaritetintegrationkomplementa-
ritetintegrationkomplementaritetintegrationkomplemen-
taritetintegrationkomplementaritetintegrationkompleme

Konferencens foredragsholdere

Scott Kellogg, Ph.D., Klinisk adjunkt ved New York Universitet, USA. Scott Kellogg er uddannet i både skema baseret terapi og i gestaltterapi, og er psykoterapeut ved The Schema Therapy Institute i New York. Gennem de sidste ti år har Scott Kellogg særlig fokuseret på den dybere forståelse af tostole teknikken og dens brug i klinisk praksis. Han ser det som et mål at reintrodere teknikken i den psykoterapeutiske verden. I hans workshops underviser han psykoterapeuter i hvordan man kan bruge denne dialogmetode i psykoterapi.

Scott Kellogg, Ph.D., Clinical Assistant Professor, New York University, USA. Dr. Kellogg has trained in both Schema Therapy and Gestalt Therapy, and he is psychotherapist at the Schema Therapy Institute in New York City. For the past decade, Dr. Kellogg has been centrally-focused on more deeply understanding the Chairwork technique and its clinical applications; he has also taken on the goal of re-introducing it to the world of psychotherapy. Through his workshops, he regularly teaches this method of psychotherapeutic dialogue to practitioners in both the United States and Europe.

Robert W. Resnick, Ph.D., Core faculty, Gestalt Associates Training Los Angeles (GATLA), USA. Klinisk psykolog. Bob Resnick har været gestalt- og parterapeut i over 45 år og international træner i over 40 år. Resnick er oprindeligt trænet af Fritz Perls og blev af ham valgt til at være den første gestaltterapeut til at introducere gestaltterapi i Europa sidst i tresserne.

Robert W. Resnick, Ph.D., USA, Core faculty, Gestalt Associates Training Los Angeles (GATLA). Clinical Psychologist, has been a Gestalt and Couples Therapist for over 45 years and an international trainer for over 40 years. Dr. Resnick was chosen by Fritz Perls to be the first Gestalt Therapist to introduce Gestalt Therapy to Europe in the late sixties.

Jan Tønnesvang, Ph.D., professor MSO, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet, DK. Arbejder med integral vitaliseringspsykologi (IVP) og integrativ gestalt praksis (IGP). Har sammen med Mikael Sonne skrevet bogen *Integrativ Gestalt Praksis* (2013). Bogen reformulerer gestaltteori og -terapi på et integrativt psykologisk grundlag som en tilgang til at arbejde med kompleksitet og helhed i en gestalt tilgang, der matcher det 21. århundrede.

Jan Tønnesvang, Ph.D., professor MSO, Department of Psychology, Aarhus University, DK. Working in the field of Integral Vitalizing Psychology and Gestalt Practice. Is co-author of the book *Integral Gestalt Practice* (2013), which can be considered a re-framing of Gestalt Theory and Therapy for the 21st. Century.

**Steps Towards a Future of Psychotherapy:
Complementarity and Integration**

Gestaltterapeutisk Forum inviterer til
6. Internationale Gestalt Konference
25. Maj 2013 kl. 10-17

Psykologisk Institut, Aarhus Universitet
Nobelparkens Auditorium, Bygning 1482
Jens Chr. Skous Vej 4, 8000 Aarhus C.

konference25.majkonference25.majkonference25.maj

Tilmelding:

Senest 15. april 2013

Konferencegebyr:

Ved indbetaling før 1. april 750 kr.

Efter 1. april 850 kr. (Rabat på 100 kr. for universitetsstuderende).

Indbetales til: reg.: 1551, konto: 3 194 696 302

Husk at skrive dit **navn på indbetalingen!!!**

Kvittering for indbetaling er din adgangsbillet.

Studerende skal huske at medbringe studiekort.

Konferencegebyret inkluderer kaffe og frokost.

Sprog: Konferencen foregår på engelsk.

Foredragsholdere:

Scott Kellogg: “Transformational Chairwork: An Introduction to Psychotherapeutic Dialogues”

Bob Resnick: ”Gestalt Therapy As An Integrated and Integrating Model”

Jan Tønnesvang: ”Future pathways for Gestalt Practice and Theory”

konference25.majkonference25.majkonference25.maj

Konferencen er åben for alle interesserede - både medlemmer af GF og andre interesserede.

Deltagerne i konferencen vil have mulighed for gratis at overvære Bob Resnicks spændende videopræsentation umiddelbart efter konferencen (kl. 17.15 – ca 19).

Kontakt: jan@psy.au.dk eller mail@mikaelsonne.dk

Gestaltterapeutisk Forum
www.gfdk.dk

AARHUS GESTALT INSTITUT

Kurser i 2013 i Integrativ gestalt praksis (IGP)

Lederudviklingsprogram 3 x 3 dage internat v. Mikael Sonne

Henvender sig til ledere fra privat og offentligt regi.

Der arbejdes i en mindre gruppe intensivt med det personlige lederskab og lederens personlige udvikling.

Hold 1 starter d. 22. januar 2013 Hold 2 starter d. 5. november 2013

Gestalt Workshop 3 dage v. Mikael Sonne

Personlig udvikling, åben for alle.

D. 11. – 13. april 2013

Gestalt workshop for proff. behandlere v. Bob Resnick

Deltag i workshoppen ifbm GF konferencen d. 25.5. i Århus.

Workshoppen afholdes d. 23. - 24. maj 2013

Fortsættende gruppe for praktiserende læger v. Mikael Sonne

IGP - supervision og personlig udvikling.

D. 10. - 12. januar og d. 5. - 7. september 2013

IGP - 1 årig basisuddannelse i Integrativ Gestalt Praksis 4 x 4 dage

v. James Hammink, Mikael Sonne & Jan Tønnesvang.

Overbygning for uddannede gestaltterapeuter.

Næste hold starter primo 2014

Alle kurser afholdes som internat på kursuscentret Gudenåvej 58, Vovervadsbro, 8660 Skanderborg.

Nærmere oplysninger om de enkelte kurser fås på www.gestalt.dk eller ved henvendelse til mail@mikaelsonne.dk

Kursuscentret kan også lejes af andre til afholdelse af kurser. Pris fra 3000 kr pr døgn.

Introduktion til Staemmlers kritik af Perls' forståelse af vrede

Af Ruth Skovgaard og Lise Winther-Jensen

I bogen *Therapie der Aggression*¹ fremsætter Barbara og Frank Staemmler i deres lange og udførlige artikel *Das Ego, der Ärger und die Anhaftung* en tiltrængt kritik af Fritz Perls' forståelse af vrede og vredesudtryk. Formålet med kritikken er at reorganisere forståelsen, så gestaltterapien kan udvikle sig.

Vi finder det vigtigt med denne kritik, eftersom vi i vores terapeutiske praksis helt har forladt den metode at opfordre klienten til acting-out af vrede og forladt det konfrontatoriske stolarbejde. I praksis har vi altså revideret vores terapeutiske fremgangsmåde, men vi har ikke revideret den begrebslige formulering, og derfor er der et stort behov for refleksion. Det giver en ganske stor sårbarhed, når en terapeutisk retning skifter praksis uden åbenlys refleksion.

I det følgende refererer vi artiklens synspunkter og citerer ret ekstensivt derfra i egen oversættelse. Vi har planer om i næste nr. af Gestaltterapeutisk Forum at udfolde kritikken og perspektiverne af den.

Perls arbejder ud fra sit psykoanalytiske udgangspunkt videre med begrebet (oral) aggression for at revidere Freuds negative syn på aggression som udtryk for dødsdrift. Perls finder, at vreden skal forbindes med livskraft i positiv forstand. I Perls' forståelse tjener tænderne ganske vist til en aggressiv tilegnelse og ødelæggelse af føden, men dette er (kun) første del af fordøjel-

¹ Frank-M. Staemmler/Rolf Merten (red.), *Therapie der Aggression. Perspektiven für Individuum und Gesellschaft*, Edition Humanistische Psychologie, 2008.

Engelsk oversættelse af Barbara og Frank-M. Staemmlers artikel i: Frank-M. Staemmler, *Aggression, Time and Understanding: Contributions to the Evolution of Gestalt Therapy*, Gestalt Press, 2009.

sesprocessen, hvori føden assimileres i kroppen med livets opretholdelse som formål. Med afsæt i J.C. Smuts forestiller Perls sig, at den psykologiske og sociale assimilation kan lignedes ved fordøjelsesprocessens assimilering af føden.

Begrebsligt er der et problem i at kalde fordøjelsesprocessens adskillelse af fødens bestanddele for ødelæggelse og ad denne vej komme frem til en positiv udlægning af ”ødelæggelse”.

”Aggression er nødvendig for at kunne assimilere verden. Hvis vi ikke kan assimilere det forhåndenværende, kan vi ikke gøre det til en del af os selv. Det forbliver et fremmedlegeme i vores system – nogenlunde det, Freud kaldte introjektion.”²

Ud fra dette kan det se ud som om, Perls udelukkende omtaler og opfatter aggression som en intrapsykisk funktion. Det er imidlertid ikke tilfældet, for Perls bruger også aggressionsbegrebet som betegnelse for en følelse og for egentlige krigshandlinger.

”Og netop i sammenhæng med følelser som vrede, raseri og had står han for en forståelse, hvor det ikke længere drejer sig om intrapsyriske bearbejdningsmåder men også om måder at forholde sig på, som har direkte med andre mennesker at gøre.

På samme måde som Perls ser den aggressive interne aktivitet som fremmede for et sundt stofskifte, anser han det også for nødvendigt for opretholdelse af psykisk sundhed med en aggressiv ydre aktivitet over for andre mennesker i tilfælde af fjendtlige følelser. Han skriver f.eks.: ”Hvis du frygter at udtale følelsen ”Jeg hader dig”, vil du hurtigt komme til at bilde dig ind, at hele verden hader dig ...” – uudtrykt vrede fører til paranoia.

For at modvirke en sådan udvikling synes han at forestille sig en form for eskalerende fremgangsmåde, der starter med et fantasieksperiment Næste eskalationstrin (er) direkte at udtrykke de aggressive følelser over for den person, de har med at gøre

² Perls citeret efter *Therapie der Aggression. Perspektiven für Individuum und Gesellschaft*, Edition Humanistische Psychologie, 2008, side 34.

.... Det er ham imidlertid ikke nok med den angivelige nødvendighed af at udtrykke aggressive følelser, han anser det desuden for ønskværdigt, så at sige som *ultima ratio*, i mange tilfælde at omsætte følelserne i aggressive *handlinger* – dette naturligvis altid ud fra en antagelse om behov for velbefindende og vækst hos den, der oplever disse følelser (og altså ikke behov hos den, som vreden retter sig imod).

”At få det ud” eller ”at give sin aggression luft” er her nøgleudtryk for et katarsisk koncept efter dampkedelmodellen, som vel nok har sin oprindelse i den tidlige psykoanalytiske idé om, at driftsenergien helst skal afledes, inden den hober sig op og på en eller anden måde anretter skade.”³

I ovenstående lange citat ser man ansatsen til forfatterens væsentligste kritikpunkt i forhold til Perls: hans særdeles individualistiske menneskebillede.

Perls skelnede mellem tre former for aggression: åben aggression, indadvendt aggression og projiceret aggression (der opleves som angst). Den indadvendte og den projicerede aggression anså Perls for patologiske, mens det i hans optik gjaldt om at udleve den åbenlyse (dentale) aggression. Perls bruger imidlertid også udtrykket aggression meget mere uspecifikt, sådan at det kommer til at omfatte både initiativ, diskussion, kreativitet, vitalitet, fødeoptagelse, destruktivitet, fjendtlighed og aggressiv magtudøvelse.

”Det Perlske aggressionsbegreb og den af Perls hyppigt forsvarede og praktiserede katarsiske praksis har efterladt sig tydelige spor i de efterfølgende generationer af gestaltterapeuter. Den berømte/berygtede tæven i puder eller råben til tomme stole, som Yontef engang har kaldt boom-boom-boom-therapy, er vel først i nyere tid gået af mode, selv om det ikke er helt uddødt.”⁴

³ *Therapie der Aggression. Perspektiven für Individuum und Gesellschaft*, Edition Humanistische Psychologie, 2008, side 35-37.

⁴ *Therapie der Aggression. Perspektiven für Individuum und Gesellschaft*, Edition Humanistische Psychologie, 2008, side 39.

Antagelsen af, at det gælder om at få vreden ud, og at denne form for "udrensning" forhindrer virkelig stor vrede og destruktiv adfærd, trænger til problematisering.

Vi anser problematiseringen af Perls' opfattelse af vrede og af hans individualistiske menneskesyn for særdeles relevant. Mennesket tilpasser i Perls' sprogbrug omverdenen til sig, assimilerer den, men tilpasser sig ikke til omverdenen. Perls' forestilling om en sund aggressor efterlader indtrykket af et menneske, der forholder sig til andre mennesker, som om de var ting. Det er jo en overvejelse værd, om andre mennesker ønsker at stille sig til rådighed for den udlevede aggression og dens projektioner. Og en overvejelse værd, om det kan kaldes personlighedsmæssig vækst at lære at gå og bjæffe aggressivt ad andre.

Artiklen åbner for en meget bred begrebslig diskussion af, hvad vrede er, af terapeutisk praksis og af mellemmenneskelig omgang. Mere herom i næste nr.!

Fritz Perls

Applying the Cape Cod Model to Coaching "Gestalt Coaches"

This program focuses on coaching applications a specific intervention technique including optimistic stance that supports the individual's own competencies and ability to move towards change. It is designed for both clinically and organizationally trained people either working as coaches or for those considering a move into coaching. The program is also useful to managers wishing to learn and practice coaching skills

The program features supervised practice applying the Cape Cod Model with real-life clients. It will also provide opportunities to discuss how working with an individual is similar to and different from working with a small group or organization, exploration and expansion of the ways participants use themselves in the coaching process, and opportunities to discuss challenging coaching cases

In the context of applying the Cape Cod Model in a one-on-one setting, participants will clarify their understanding of the role of a coach, better appreciate the difference between coaching and therapy, explore the coach's relationship with an organization, and discover how to determine whether a client needs more than coaching.

Date: February 7-12, 2013

Begins: Thursday, 3pm

Ends: Tuesday, 12 noon

Fee: \$1,650, GISC Members: \$1,600

www.gisc.org

KGI

Københavns Gestalt Institut tilbyder:

6. februar kl. 18.00 – 21.00:

Foredrag af Lars Sørensen om skam med udgangspunkt i hans nye bog

<http://www.kgicph.dk/education/foredrag/skam-medfodt-og-tillaert/>

4. marts kl. 16.00 – 20.30:

Miniworkshop med Hanne Hostrup omkring supervision

<http://www.kgicph.dk/education/workshop/supervision-gestaltterapeutisk-grundlag/>

11. marts kl. 18.00 – 21.00:

Foredrag af Jesper Rasmussen om stress og håndtering heraf

<http://www.kgicph.dk/education/foredrag/kom-din-stress-til-livs/>

10. april kl. 18.00 – 20.30:

Foredrag af Hanne Hostrup om eksistentialisme og gestaltterapi

<http://www.kgicph.dk/education/foredrag/hvad-skete-der-med-den-eksistentielle-approach-i-gestalt-terapi/>

Referat af medlemsmøde 27. september

Af Lise Winther-Jensen

D. 27. september afholdt Gestaltterapeutisk Forum medlemsmøde på Psykologisk Institut i Aarhus. Medlemsmødet var annonceret med følgende dagsorden:

Hvor skal Gestaltterapeutisk Forum bevæge sig hen?

- ideer og nye kræfter ift kommende aktiviteter
- udvikling og forskning i gestalt
- sidste nyt vedr. 2013 konferencen

Medlemsmødet startede med ret kortfattet at konstatere, at Gestaltterapeutisk Forum fungerer – og ønsker at fungere – som paraplyorganisation for gestaltterapi i Danmark. Foreningen udtrykker sig med blad, medlemsmøder, konference, hjemmeside og på facebook.

En stor del af de fremmødte udtrykte ønske om at diskutere det integrative potentiale i gestaltterapi, herunder en kvalificeret diskussion af praksis/evidens – alle sygesikringspsykologer skal f.eks. nu svare på, om de bruger kognitiv terapi.

Der var tilslutning til at følge dette ønske, og derfor kom der på mødet ikke en generel diskussion af brugen af Gestaltterapeutisk Forum.

I diskussionen om integration og evidens blev der givet udtryk for:

- gestaltteknikker bliver ”snuppet” og kaldt kognitive;
- gestaltterapeuter kan sagtens krydse af, at de laver kognitiv terapi, for gestalt er også kognitiv;
- den kognitive dominans er tidsbunden – den vil høre op, efter hånden som der bliver evidens for det hele;
- gestalt har redskaber til hele paletten af vanskeligheder, men det skal vises, for det er ikke alt i den menneskelige psyke, der bliver bedre af en forstående samtale, og nogle teknikker virker bedre på nogle problemstillinger end andre;

- den enkelte terapeut kan ikke møde alle, men gestaltterapi kan formentlig bruges til alle;
- verden kan ikke deles op i smådele som påstås relevante uden for deres sammenhæng;
- der er evidens for tostoleteknik;
- inden for den holistiske ramme kan man godt krydse af, hvilke teknikker man har brugt;
- arbejde med kontakt og awareness bliver ikke dokumenteret; hvad er det (mødet), vi producerer som en opmærksomhed i det terapeutiske rum?
- klient og terapeut skaber sammen en ny figur;
- gestaltterapeuter har aldrig været gode til at dokumentere;
- evidensundersøgelser er udmærkede men undersøger ikke brugsværdien;
- det basale i gestalt er organismeforståelsen;
- organismen er selvregulerende i sit felt;
- den terapeutiske fokusering er afgørende.

Nyt medlem af GF

Annette Bruun Jarl

Grunduddannelse: cand. mag (og journalist)

Efteruddannelse: to år gestaltuddannelse fra Institut for Gestaltanalyse samt et år og i fortsat uddannelse hos Bent Falk

Nyt medlem af styringsgruppen

Lone Riber er indtrådt som medlem af styringsgruppen i stedet for Ole Emig, der er udtrådt efter eget ønske.

GATLA

Gestalt Associates Training Los Angeles is offering a multi-year post-graduate training program in Gestalt Therapy in Santa Monica, CA. which meets six weekends per academic year.

This is a hands on training program in which trainees work as therapist under live supervision and can actually observe the faculty working. Cutting edge Gestalt theory is an integral part of the training as is the opportunity to do personal work within the context of the training group.

Core Faculty: Todd Burley, Ph.D. ABPP, Rita Resnick, Ph.D., Robert Resnick, Ph.D

Faculty: Liv Estrup, M.A.

Trainer Assistant: Paul Plakos, M.A.

Dates 2013 spring term:

Jan. 12-13, Feb. 16 - 17, April 20-21, May 18-19

Register Online, www.gatla.org

Fee: \$1800

Limited scholarship money available.

Har du mon

- betalt dit kontingent for 2013 til konto nr.
1551 0016 636 908
og husket at anføre dit navn?

- tilmeldt dig konferencen 25. maj på konto nr.
1551 3194 696 302
og husket at anføre dit navn?